

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-01-15

Diarienummer KOV-2024-01049

Avdelningarna Strategisk samordning, Utveckling och projekt, Ledningsnät

Lena Blom, Dick Karlsson, Glen Nivert

Telefon: 031-368 27 28

E-post: lena.blom@kretsloppochvatten.goteborg.se

Remissvar på motion om friluftsbad vid Sannegårdshamnen

Förslag till beslut

1. Kretslopp och vattennämnden antecknar informationen till protokollet.

Sammanfattning

En motion har inkommit från Emmyly Bönfors (C) om friluftsbad vid Sannegårdshamnen, med förslag till beslut i kommunfullmäktige att Stadsmiljönämnden får i uppdrag att anlägga ett friluftsbad vid Sannegårdshamnen utifrån utredningen som gjordes 2019 (0890/19).

Förvaltningen föreslår att nämnden avstår från att ta ställning till motionen.

I tjänsteutlåtande utfärdat 2019-05-06 (diarienummer 0571/18) redovisades resultat från genomförbarhetsstudie friluftsbad i Sannegårdshamnen. Utredningen belyste möjligheten till friluftsbad i Sannegårdshamnen, det vill säga bad direkt i älven utan teknisk anläggning för rening av badvattnet. Genomförbarhetsstudien visade att det normalt sett är goda förutsättningar för bad vid torrväder, men i samband med nederbörd sker utsläpp från dagvattensystem och bräddning av spillvatten som försämrar vattenkvaliteten och tillfälligt gör bad olämpligt.

Sedan 2019 har flera åtgärder för att minska och optimera bräddningen i Göteborg genomförts. Förutsättningarna för bad i Sannegårdshamnen är dock principiellt desamma. Stängning eller avrådan från bad kommer behövas i samband med nederbörd, och dygnet närmast efter kraftiga nederbördstillfällen. Prognos- och varningssystem för badvattenkvaliteten blir därför viktigt. Förvaltningen har sedan 2019 förbättrat underlagen för sådana prognoser genom digital tvilling för avloppssystemet, och utökad mätning av flöden i bräddavlopp är planerad.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Ett prognosystem för badvattenkvalitet blir en viktig förutsättning för friluftsbad utan rening i Sannegårdshamnen. Prognossystemet innebär kostnader, samtidigt finns ett bättre underlag för ett sådant system i nuläget än 2019, och kostnaderna är troligen begränsade i jämförelse med anläggnings- och driftkostnader för badet.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen är positiv till att vattenkvalitetsfrågor lyfts. Förvaltningens vattenkvalitetsarbete styrs av bland annat Vattendirektivet, och åtgärder för minskad föroreningspåverkan från dagvatten och spillvatten genom bräddning kommer fortsätta genomföras.

Även framöver kommer dock badvattenkvaliteten i Sannegårdshamnen vara påverkad av utsläpp via dagvatten och spillvatten genom bräddning i samband med kraftig nederbörd. De positiva effekterna av förbättringsåtgärderna av vattenkvaliteten som sker kan tyvärr tidvis motverkas av klimatförändringar som ger fler kraftiga regn.

Bedömning ur social dimension

Utifrån ett vattenkvalitetsperspektiv är det viktigt att information om eventuell avrådan från bad blir tydlig och kan förstås av alla som besöker badet. Vattenkvaliteten, bottenförhållanden och strömningsförhållanden behöver beaktas vid utformning av badanläggning utifrån ett trygghets- och säkerhetsperspektiv.

Bilagor

1. Genomförbarhetsstudie Bad i Sannegårdshamnen Slutrapport, 2019-03-08.

Ärendet

Kretslopp och vattennämnden informeras inför beslut om man tillstyrker, avstyrker eller inte tar ställning till förslag till beslut i kommunfullmäktige att Stadsmiljönämnden får i uppdrag att anlägga ett friluftsbad vid Sannegårdshamnen utifrån utredningen som gjordes 2019 (0890/19). Ärendet är översänt till Stadsmiljönämnden, Kretslopp och vattennämnden samt Idrotts- och föreningsnämnden.

Remissvaret ska ha kommit in till stadsledningskontoret senast 2025-02-07.

Beskrivning av ärendet

En motion har inkommit från Emmyly Bönfors (C) om friluftsbad vid Sannegårdshamnen. Motionen lyder:

Göteborg är en fantastisk stad med sina många vattendrag, närheten till havet och älven som ett av stadens mest ikoniska landmärken. Många göteborgare vill kunna bada i älven och komma närmare vattnet och idag är älven en outnyttjad resurs som har stor potential. Göteborgs stad borde därför göra det möjligt att bada i älven genom att anlägga ett friluftsbad vid Sannegårdshamnen. Frågan om ett friluftsbad i Sannegårdshamnen utreddes senast år 2019 och utredningen visade att det är möjligt att bada där när det är torrt väder samt ett till två dygn efter att det regnat. Då avvaktade Kommunstyrelsen att gå vidare med frågan av ekonomiska skäl samt för att Jubileumssbadet skulle komma på plats först. Intresset för att kunna bada i älven är stort. Med Jubileumssbadet på plats är det dags att ta nästa steg för fler badplatser i älven. Ett friluftsbad i Sannegårdshamnen är dock en betydligt mindre investering men bidrar till att förlänga badsäsongen för exempelvis vinterbad och kan göra Göteborg till en mer attraktiv stad året om.

Genomförbarhetsstudie för friluftsbad i Sannegårdshamnen 2019

I tjänsteutlåtande utfärdat 2019-05-06 (diarienummer 0571/18) redovisades resultat från genomförbarhetsstudie friluftsbad i Sannegårdshamnen. Utredningen belyste möjligheten till friluftsbad i Sannegårdshamnen, det vill säga bad direkt i älven utan teknisk anläggning för rening av badvattnet. Studien fokuserade på de juridiska aspekterna kring badvattenkvalitet samt belyste drift och underhåll av badet för att svara på frågan om det är möjligt, ur badvattenkvalitetssynpunkt och säkerhet, att anlägga och driva ett friluftsbad i älven. Studien visar att badvattenkvaliteten i Sannegårdshamnen är så pass bra att det går att bada i ytvattnet då det är torrväder, medan i samband med regn försämras kvalitén och återställs tidigast ett till två dygn efter senaste regn. En torr och gynnsam sommar som 2018 innebär detta att badvattnet var tjänligt cirka 70–75 procent av tiden i Sannegårdshamnen.

På grund av brädd- och dagvattenutsläpp försämras badvattenkvaliteten efter regn. För att kunna bada i Sannegårdshamnen behöver man ett varningssystem och fysiska avgränsningar för bad samt arbeta kontinuerligt med föroreningskällor i form av brädd- och dagvattenåtgärder. Ett enklare prognos- och varningssystem kopplat till nederbörd och avrådan från bad minst 24 timmar efter regn rekommenderades för Sannegårdshamnen.

Det finns förorenade sediment i Sannegårdshamnen, och uppvirvling skulle kunna leda till vattenkvalitetsförsämringar. Bottenförhållanden påverkar hur badplatsen kan utformas.

Förändringar sedan år 2019 som påverkar badvattenkvaliteten i Sannegårdshamnen

Kodammarnas pumpstation har byggt om, och Ryaverkets kapacitet har ökat. Dock gäller fortfarande rutinen för höga flöden som innebär att Ryaverket begränsar flödet vid höga flöden. Gryaab har även under åren haft problem med sin pumpstation som inneburit försiktigare strategi av utnyttjande av tunnelvolymen. Denna ökade försiktighet har inneburit ökade mängder bräddning på Kodammarna. Ambitionen är att Kretslopp och vatten och Gryaab gemensamt ska verka för att minimera den typen av händelser och utnyttja potentialen som styrning och optimering har för minskad bräddning totalt.

Sedan december 2024 används en ny styrstrategi som syftar till att optimera bräddningen för att totalt sett minska utsläppen till recipient. Denna bräddoptimering innebär ökade mängder bräddning på årsbasis i Sannegården. Genom att vid vissa tillfällen brädda mer i Sannegården kan man minska den totala bräddningen. Bräddstrategin innebär dock inte någon ökad bräddning under sommarmånaderna i Sannegården. Bräddoptimeringen innebär också att det bräddas mer enbart i de fall det redan är bräddning och vid de kraftiga regnen. Dvs ökningen kommer inte ske vid mindre regn.

Det stora bräddutsläppet i Sannegården har flödesmätning sedan ca ett år tillbaka. Förvaltningen arbetar med att införa flödesmätning på fler bräddavlopp.

Ombyggnation av Sannegårdens brädd är under projektering, och byggstart ska ske under 2025. Efter ombyggnation kommer bräddningen att minska med ca 25 procent.

Åtgärder som minskar bräddningen pågår även vid Björlandavägen/Slätta damm, och slutförs under 2025. Nedströms Sannegården har åtgärder genomförts vid Krokängsparken som påtagligt minskar bräddningen där.

Sammantaget innebär förändringarna sedan 2019 att bräddningen har ökat i Sannegården på grund av bräddoptimeringen men inte under sommarhalvåret. Efter ombyggnad av brädden 2025 kommer de mindre bräddtillfällena minska vid små regn. Ökningen kommer enbart vid kraftiga regn när det redan bräddas. Med ny mätning kommer man även kunna få en tydligare bild av när det bräddas och

med hjälp av den digitala tvillingen av avloppssystemet (FCF) kan vi redan nu prognosera när det i framtiden skall bräddas.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen avstår från att ta ställning till motionen.

Sannegårdshamnen har bättre förutsättningar utifrån badvattenkvalitet än vad södra älvstranden och flera andra platser längs norra älvstranden har. Ett bad direkt i älvvattnet i Sannegårdshamnen utan rening medför behov av ett prognos-/varningssystem, och avrådan från bad eller stängning kommer behövas i samband och nära efter kraftiga regn. Förvaltningen bedömer att det är möjligt att utveckla ett prognossystem för badvattenkvaliteten i Sannegårdshamnen om det blir aktuellt. Om man vill anlägga ett friluftsbad med god vattenkvalitet oavsett nederbördsförhållanden, behövs en mer avancerad badanläggning.

Kompletterande vattenkvalitetsundersökningar utifrån delvis ändrade förhållanden kan behövas som underlag för projektering av badanläggning. Under drift av bad behövs självklart löpande vattenkvalitetskontroller.

Bedömningen är gjord enbart utifrån vattenkvalitetsperspektiv. Det finns förstås många andra perspektiv på såväl nyttor som risker med bad som också behöver vägas in i ett beslut.

Kretslopp och vatten

Marianne Erlandson
Förvaltningsdirektör